

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plvtarchi Chaeronensis Moralia, Qvae Vsvrpantvr

Svnt Avtem Omnis elegantis doctrinæ Penvs : Id est, varij libri: morales,
historici, physici, mathematici, denique ad politioem litteraturam
pertinentes & humanitatem : omnes de Graeca in Latinam linguam
transscripti summo labore, cura, ac fide

Plvtarchi Chaeronensis Ethicorum Sive Moraliū

Plutarchus

Impressum Francofor. ad Mœn., M.D.LXXXII

Virtutem doceri posse

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-351](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-351)

FLVTARCHI, VIRTVTEM DOCE-
ri posse.

DE virtutē consultamus ac disputamus, docerine possit prudentia, iusticia, vitæ rectitudo. Ergo rhetorum præclara opera, & gubernatorum, & architectorum, & rusticorum admiramur; (sunt enim sexcenta) viri autem boni nominantur tantum eo pacto, quo hippocentauri, gigantes, & cyclopes: opus autem reprehensionem non obnoxium virtutis atque sincerum nullum est, neque mores malarum perturbationum vacui? sed si quid sponte sua natura producit boni, id multo alieno obscuratur, tanquam fructus syluestri & immunda permixtus materia? Fidibus canere discunt homines, & saltare, & legere litteras, & agros colere, & equitare: calciscere & vestibus induere discunt, vinum infundere, cibos parare: atque hæc omnia nisi discantur, recte non fiunt. bene autem viuere, cuius rei gratia isthæc sunt omnia, disciplina, ratione atque arte caret, & fortuitum est, o mortales? Cur virtutem non doceri dum affirmamus, virtutem esse vllam negamus? Si enim discendo ea nascitur, qui disciteam vetat, is ne existat ea impedit. Atqui, vt est apud Platonem, ob pedis ad lyram inconcinnitatem neque frater fratri bellum facit, neque amicus cum amico litigat, neque ciuitates ciuitatibus orta contentione extrema mala vicissim inferunt. neque seditionem ortam dicere possis in ciuitate propter accentum, & quomodo pronuncianum sit. Telchines: neque in familia iurgium inter maritum & vxorem de stamine aut subtegmine. Et tamen telam, libram, aut lyram non tractabit qui non didicit, quanquam nullum inde magnum damnum accepturus: sed ridiculus fieri veretur. nam, vt Heracletus ait, præstat inscitiam celare. Domum autem, coniugium, rem publicam, magistratum putat recte tractari* Pueri obsoniis ededis dediti pedagogo Diogenes pugnum incussit, recte non ei qui non didicisset, sed qui non docuisset, culpam imputans. Iam participare patinam aut calicem dextre non potest qui non statim à puero didicerit, vt Aristophanes ait,

Non obsonia, non turdos auere, non pedes

Alternos ponere: -

Nebulis

fami-

familiæ autem, ciuitatis, coniugij, vitæ, magistratus societas ini inculcata potest ab his, qui non didicerunt quomodo se inuicem gerere homines debeant? Aristippus interrogatus à quodam, Ergo ubiq; tu es? ridens, Nonne, inquit, ego nauulum perdo, si ubique sum? Cur ergo non ipse, quoque dicis, si homines discendo non fiunt meliores, perit merces pædagogis data? Hi enim primum accipientes ab ipso lacte puerum, sicut nutrices corpus manibus formant, ita ipsi animum fingunt, consuetudine ad prima virtutis vestigia adducentes. Et Laco interrogatus quid utilitatis adferret puetis quos instituebat: Facio, respondit, vt honesta eis fiant suauiâ. Atq; ipsi pædagogi docent in via ambulare capite demisso, vno digito sallamentum, duobus tangere piscem, panem, carnem, sic scabere, sic vestem gerere. Quid, dicens vitiliginis esse & reduuix medicinam, non esse pleuritis, febris, phrenitidis, differtne ab eo qui rerum puetilium affirmet recte scholas esse, doctrinam, præcepta, magnarum & perfectarum vsus rationis expertem atque fortuitum? Sicut enim ridiculus est qui remum agitari ait ab eo qui didicerit, ita qui aliarum artium disciplinam ponens, virtutis tollens, contrarium videtur eius face-
re quod Scythæ solent. Hi enim, vt Herodotus ait, seruis oculos seruunt, vt ipsis adstant. hic ancillis & inferuentibus artibus rationem veluti oculum tribuens, virtuti eum adimit. Atqui Iphicrates Imperator Calliæ Chabriæ F. interroganti, Quid es, sagittarius, cetratus, eques, grauis armaturæ miles? nihil, inquit, horum, sed qui his omnibus præcipio. Ridiculus proinde sit, qui dicat artem sagittandi, arma tractandi, funda iaciendi, equitandi posse doceri, duccendi exercitus rationem esse fortuitam. Nonne magis etiam ridiculus ille, qui solam prudentiam doceri posse neget, sine qua reliquarum artium vsus est nullus, nullum emolumentum. Quod si ea princeps est, ornatusque & ordo omnium, quoduis ad utilitatem componens: iam primum quæ gratia est cœnæ, pueris ita institutis vt coquere, assare, & vinum infundere possint, si nulla sit dispositio, nulla ordinatio administrantium?

*Instio Mel
pom.*